

— Festskrift — 85 år

GRUNDEJERFORENINGEN VEJ 14
Vig Lyng 1939-2024

— Festskrift — 85 år

GRUNDEJERFORENINGEN VEJ 14 Vig Lyng 1939-2024

Grundejerforeningen Vej 14 blev stiftet i 1939, og nu 85 år senere har bestyrelsen besluttet at give medlemmerne en gave i form af dette jubilæumsskrift. Det er et historisk tilbageblik baseret på tidligere ejer af Bølgebrus (nr. 85) og medlem af bestyrelsen i grundejerforeningen Torben Vindekildes skrift, som blev udgivet i 1989 til markering af 50-års jubilæet, suppleret med udvalgte temaer og begivenheder fra de efterfølgende 35 år. Vi har medtaget både konkrete sager, som er typiske for deres tid, og temaer, som har været af gennemgående karakter gennem årene.

At tage på landet

At tage på landet, i sommerhus, til stranden eller på Lyngen tiltrækker ikke kun mennesker fra forskellige dele af Danmark men endda også fra udlandet.

For 90 % af grundejerne indebærer det nu om dage en transporttid i bil på en god times tid eller måske mindre.

De fleste grundejere bor i Københavnsområdet (56 %), Nordsjælland (9 %), Midtsjælland og Odsherred (27 %).

En mindre gruppe må dog ud på en længerevarende tur med start fra Bornholm, Fyn, Sønderjylland, Nordjylland, Norge eller Frankrig (i alt 8 %). Fælles for de fleste grundejere er glæden ved at komme til eget lille paradis, eget åndehul eller rekreative plet.

Området omkring Vej 14 er ca. 100 år gammelt som udstykningsområde og er i dag veludbygget. Grøn beplantning præger nu de gamle lyng- og hedesletter.

Strandengen er fredet. Omgivelserne er generelt meget rolige. Grundene er stadig relativt store.

Naturen har gode vilkår med rigt fugle- og dyreliv. Alt i alt er det de ideelle rammer for et afslappende ophold på Lyngen, som ofte nydes med familien eller venner.

De første sommerhuse på Vej 14 – i baggrunden ses Klithuset (nr. 71)

Lyngen

Oprindeligt lå der langs med bugten en kystslette, der afskar Trundholm Mose fra havet. Sletten var ubeboet, uopdyrket og bevokset med lyng – en slags ingenmandsland, der mod øst grænsede op til det bakkede morænelandskab, der var beboet.

Som følge af Landboreformerne fik hver gård i bondebyerne omkring år 1800 tildelt en mark ude på sletten. Det var den såkaldte "overdrevsperiode", som varede til ca. 1865.

Vejen fra Høve til Højby gik gennem dette stadig øde lyngområde, og lyngen gav navn til hver landsbys område, som vi kender det i dag: Tengslemark Lyng, Gudmindrup Lyng, Højby Lyng, Ellinge Lyng, Hønsinge Lyng, Vig Lyng og Iyderup Lyng.

Fra ca. 1865 går området over i fisker- og husmandsperioden, der varer til ca. 1950. Det er de unge fra landsbyerne, som i periodens start købte gårdenes lynglodder på ca. 10-15 tdr. land.

De opførte et-længede huse med en lo i midten samt stald og beboelse ved gavlene. Villumsens hus på Vej 15 nr. 22 er et eksempel på denne hustype. Det gamle hus er nu renoveret, og der er bygget til i længden.

Befolkningen ernærede sig ved fiskeri og/eller landbrug samt daglejerarbejde for bønderne. På de sandede jorder dyrkede man mest kartofler og gulerødder.

Kornavl havde man også i nogen grad, men der var langt mellem stråene. Bortset fra de få huse var der frit udsyn ud over det fuldstændigt vidtåbne landskab – kystsletten og Lyngen, der fra Trekanten, hvor Lyngvejen møder Nykøbing-Slagelsevejen, strakte sig mod nord.

Omkring 1950 sætter perioden med etablering af sommerhuse for alvor ind, idet alle de fastboende efterhånden vælger at sælge deres parceller til sommerhusgrunde.

De kunne ikke leve af jorden eller fiskeri i kombination med landbrugets overgang til mere mekaniseret drift og mindre behov for lønarbejde.

Beplantning og udstykning i årene 1901-1950

Lars Kinimond, som var gårdejer i Hønsinge, var i 1901 medstifter af Odsherreds Plantningsforening, og det var givetvis ham, der beplantede lyngarealerne.

Efterhånden, som der i løbet af 1920'erne og 30'erne kom flere sommergæster, blev han på sine ældre dage kendt som "Lyngens bedstefar". Han har i øvrigt en vej opkaldt efter sig – den ligger skråt over for indkørslen til genbrugsstationen i Hønsinge. Han cyklede rundt på Lyngen med en hvid hue trukket ned over ørerne og en snadde i munden for at inspicere sit store værk og snakke med folk. Der går følgende historie, som vistnok er fra 1920'erne: Nogle københavnere kom i bil forbi hans gård og var ved at køre nogle høns og kyllinger over, da disse jo altid netop skal over på den anden side af vejen. Katastrofen blev undgået, men de standsede dog og gik ind for at købe nogle kyllinger. Nej, sagde Lars, det kan I ikke, men I kan købe en sommerhusgrund. Udstykningen var en væsentlig del af hans liv. Omkring 1920 var der på den nuværende Vej 13 kun bygget tre sommerhuse, og på vores areal lå kun et, nemlig "Klithuset" (nr. 71), der var et tidligere fiskerhus med et gult muret redskabshus ved stranden (eksisterer ikke længere). I 1922 blev der lige vest for Klithuset bygget et sommerhus, der fik navnet "Bølgebrus" (nr. 85). Stod man ved disse to huse, kunne man se milevidt ud over det åbne landskab.

Nogle steder sås nyplantninger, der voksede langsomt, for vinden var hård over det åbne landskab. Mod nord så man ud over den flade mark, som nu er foreningens område op til førromtalte Villumsens hus (Vej 15) og Francks hus (Fuglevænget, også et tidligere fiskerhus), videre til Hønsinge og Høve møller, kirketårne og hele kystlinjen fra Odden til Ordrup Næs.

Senere kom "Gyvelhuset" (nr. 35) til, og i begyndelsen af 1930'erne skete udstykningen af vores areal med opførelsen af Halkiers hus (50A) ved kystlinjen som det første og derefter med Hothers hus (93) som det næste.

På den østlige side af Lyngvejen var der slet ingen sommerhuse, kun landbrug.

Udstykning af nordsiden

I 1954 besluttede ejeren af det 6 tdr. store landområde nord for Vej 14 og op mod Lyngvejen at sælge arealet. Bestyrelsen henvendte sig til ejeren med forslag om udstykning til sommerhusgrunde forudsat at enighed kunne opnås om vej- og strandret for disse.

I 1955 var sagen bragt i orden på betingelse af, at der kun blev udstykket seks parceller på hver 1 td. land. (1 tønde land var oprindeligt det areal, der kunne tilsås med en tønde sædekorn. I 1688 blev størrelsen defineret som 14.000 kvadratalen. Det svarer til cirka 5.500 m²).

Foreningen stiftes i 1939

Den 16. juli 1939 afholdtes på "Strandlyst" den stiftende generalforsamling med vedtagelse af foreningens love. Årskontingentet blev fastsat til kr. 5 for bebyggede grunde og kr. 1 for ubebyggede.

Oberstløjtnant A.G.R. Oppermann blev foreningens første formand, og han sad på denne post til han afgik ved generalforsamlingen i juli 1956, hvor han blev udnævnt til æresmedlem. Den øvrige bestyrelse udgjordes af B. NexøErichsen, H.B. Halkier, B. Juel-Jensen og A. Kjellund.

Vej 14

Sidevejene til Lyngvejen har, så langt tilbage det kan huskes, været navngivet ved et nummer i rækkefølge syd-nord. Engang i 50'erne fandt øvrigheden på, at de skulle navngives ved egennavne, og for vores område var det ideen at ændre nummeret til romantiske navne hentet fra musikverden. Tanken om ændring af det eksisterende nummer-system fik den daværende formand Ejnar Aasgaard (Brombærhuset nr. 51) til at indsamle proteser og nr.-betegnelsen blev bibeholdt.

I de senere år er der konstateret problemer med opkald til 112, idet Vej 14 ikke findes i det officielle vejregister. Bestyrelsen har brugt meget tid på at forklare problemet for regionen og kommunen, og da der stadig opstod situationer, hvor ambulancer havde svært ved at finde adressen, stillede Bestyrelsen i 2022 forslag om at ændre det officielle navn for vores vej fra "Vej 14 Nr" til "Vej 14". Forslaget fik støtte på årets generalforsamling, og efter kontakt med kommunen blev navnet på Vej 14 officielt ændret i Danmarks Adresse-register.

Lokalplan

I foråret 1980 indkaldte kommunen til møde om lokalplanen for Vej 13 og 14. Planens formål var at ophæve de servitutter, der hindrede yderligere opdeling af de store grunde.

Fremmødet var ringe, men de fleste var imod yderligere opdeling. I 1981 havde kommunen efter foreningens ønske fremsendt forslag til hver grundejer til en lokalplan, der samtidig var offentligt fremlagt. På Vej 13 skulle grundene være min. 3.400 m², og på Vej 14 min. 2.400 m², dvs. at de store grunde kunne to-deles. På Vej 13 kunne en enkelt grund dog fire-deles, og på Vej 14 kunne en af grundene tre-deles.

Forsamlingen underkastede planen en større drøftelse, hvori det var en udbredt fornemmelse, at forslaget om ny lokalplan var igangsat med henblik på lovliggørelse af tre selvstændigt opførte huse på samme grund i Vej 13-området.

Der nedsattes et udvalg af påtaleberettigede grundejere, der skriftligt gjorde indsigelse til kommunen mod denne tre-delning. Man mente ikke, at den matrikulære tilpasning til eksisterende bebyggelse kunne accepteres, idet bebyggelsen var i strid med de hidtil gældende regler, hvorved et servitutstridigt forhold blev legaliseret.

I november 1984 vedtog kommunen den ændrede lokalplan. Planens bestemmelser for området afløste de gamle servitutbestemmelser, dog forbliver de reelle byggemuligheder de samme.

De tidligere omtalte grundstørrelser med undtagelse for Vej 14's vedkommende er udgået og erstattet med en tre-delning af grunde til en mindstestørrelse på 1.600 m².

Telefon

I 1959 blev der nedlagt telefonkabler med master og ledninger i vejene. I 1974 var vores kassebeholdning ret stor, og der blev stillet forslag om opsætning af en telefonboks. På Korevlen blev der opsat en alarmtelefon.

Forslaget om telefonboksen blev drøftet på flere generalforsamlinger, men blev endelig afvist i 1977.

Elforsyning

I 1993 NVE nedgravede (Nordvestsjælland Elforsyning) el-forsyningskabler og sløjfer de opstillede master af træ.

Kahytten (nr. 26) bliver sværtet i 1943

Vej 14 set fra Lyngvejen

Parkeringsforbud og hastighedsbegrænsning

De gamle skilte om parkeringsforbud på vejene og forbud mod uvedkommende færdsel blev erklæret for ulovlige af politimesteren i 1974 og blev erstattet med nye, lovlige skilte.

I 1977 blev der indført hastighedsbegrænsning på Lyngvejen til 60 km/t.

I 1996 blev der stillet forslag om opsætning af gadespejl overfor udkørslen fra Vej 14 til Lyngvejen, men hverken kommunen eller politiet var positive overfor ideen. Spejlet blev dog alligevel opsat og fungerer den dag i dag.

I 2006 opsættes chikaner på Lyngvejen for at reducere hastigheden, men de førte til en række ulykker, og de fjernes derfor, men først mange år senere.

I 2022 beslutter foreningen at opsætte et 15 km-skilt i højsæsonen fra 1. juni-31. august ved indkørslen til Vej 14 for at tage hensyn til de mange børn og voksne på vejen i sommerperioden, og for at undgå støv og støj. I den øvrige del af året bruges 20 km-skiltet.

Postkasser

I 1963 kundgjorde postvæsenet, at postbudet ikke havde pligt til at aflevere post på ejendomme, hvor der fandtes hunde – her måtte opsættes postkasser. I 1983 forelå krav fra postvæsenet om, at der skulle opsættes postkasser ved indgang til alle ejendomme. Tidligere var fremsat krav om skiltning med hus-nr.

I forbindelse med den nye, reviderede postlov i 2023 var det tanken, at alle udstykninger fra før 1973 skulle have et centralt postkassesystem for at spare udbringning til de enkelte huse. Ved den endelige godkendelse af loven var dette afsnit imidlertid blevet ændret.

Vi kan derfor bevare vores postkasser og dermed fortsætte med at modtage post på adressen og ikke i et centralt postkassesystem, som ellers skulle være opsat tæt ved Lyngvejen.

Vandforsyning

Oprindeligt havde husene på Vej 14 egen brønd og gammeldags das. I 1951 blev Andelsselskabet Høve Strands Vandværk (HSV) stiftet, og vandværket stod klar i juli 1954. Der var tegnet 169 andelshavere og 158 havde fået vand. Udrulningen af vandforsyningen var ikke gratis for forbrugerne, men havde to klare fordele. Vandværksvandet var rent, og der var der altid vand i hanen i modsætning til brøndvand, som forsvandt, hvis grundvandet stod lavt. Installation af vandskyllet toilet herunder septiktank og sivebrønd kunne være udfordrende, fordi der skulle iagttages en sikkerhedszone på 300m til nærmeste drikkevandsbrønd. Så jo hurtigere mange grundejere overgik til vandhanevand og wc, jo mindre rolle kom afstandskravet til at spille i forhold til huse kun med brønd.

Vandværket er siden blevet udbygget og renoveret mange gange. I 1997 blev der opsat nye vandmålere i de enkelte forbrugeres vandbrønde. Sidste store renovering var i 2007, hvor udpumpningsanlægget blev udskiftet med nyt styresystem, og alle pumper på vandværket blev skiftet. Vandværkets fem borerer ligger i Jyderup Skov.

I dag er der ca. 1.950 forbrugere på ledningsnettet fra HSV. I 2021 – coronaåret – nævnes PFAS ofte i den offentlige debat som en kedelig forurening af drikkevand. Bestyrelsen rettede henvendelse til kommunens vandmyndighed og blev betrygget i, at der ikke er PFAS forurening af drikkevandet i kommunen.

I september 2023 meldte HSV pludselig om forurenede drikkevand. Som nødløsning fik vi drikkevand fra Asnæs vandværk. Et utæt dæksel var skyld i miseren. Dækslet blev hurtigt skiftet, og normal produktion genoptages kort efter.

Hurtigbussen, der kørte fra og til Valby Station, var en vigtig transportmulighed for de mange sommerhusejere uden bil

Det sidste gravearbejde i gang i kloakeringsprojektet

Hurtigbus fra Valby

Der havde i mange år været en hurtigbusrute fra Valby Station ved Røde Mellemvej til sommerhusområderne i Odsherred, men denne blev nedlagt i 1983, da Vestsjællands Amt ikke ville give koncession.

Ruten blev brugt af de mange grundejere i hele Odsherred, som ikke havde nogen bil. Ved nedlæggelsen blev det meget besværligt med både tog og bus at komme frem, og flere grundejere var nødsaget til at sælge deres sommerhus.

Foreningen forsøgte forgæves at få kommunens hjælp til at få genoprettet ruten.

Kloakering

I 1974 var en kloakering i kommunen kommet på tale. For sommerhusområdet gik planen ud på, at alt affald skulle opsamles i tanke, der med regelmæssige mellemrum skulle tømmes på kommunens foranstaltning.

Affaldet skulle køres til Hønsinge for via en pumpestation at føres nogle kilometer ud i Sejerøbugten.

I løbet af vinteren deltog bestyrelsen i flere protestmøder, dels mod den store omkostning, dels mod udledningen i badevandet.

I Dragsholm Kommune havde man allerede vedtaget en kloakering med en udgift på ca. 30.-40.000 kr. pr. ejendom.

På generalforsamlingen i 1975 kunne bestyrelsen meddele, at kloakprojektet var taget af bordet.

I 1977, hvor kommunens kloakeringsprojekt var definitivt opgivet, oplyste bestyrelsen, at der endnu var enkelte private borer til vandbrønde, der hindrede naboer i at få wc med septiktank, idet disse skulle respektere en afstand på 300 m til nærmeste drikkevandsboring.

Odsherred kommune besluttede i 2009, at området skulle kloakeres med forventet start i 2016. Bestyrelsen havde fokus på konsekvenserne for bl.a. vejsystemet. Der var behov for en plan for genopretning efter udgravning.

I 2010 etablerede foreningen en særlig vejfond (100 kr. pr grundejer) til brug for genopretning af vejsystemet efter kloakering, som nu forventedes igangsat i 2017.

Kloakeringsprojektet blev udsat i 2013 som følge af en retlig tvist mellem et par kommuner og staten, som ville pålægge kommunerne en særlig afgift for regnvand, der ikke ledes i et kloaksystem. Staten tabte senere retssagen.

På generalforsamlingen i 2014 præsenterede en repræsentant for Grundejerforeningen Tre Lyng erfaringerne med kloakering. Man skulle bl.a. være opmærksom på placering af studs, grundvandssænkning, udgravning og nedlæggelse af rørsystem, tilslutningsafgift, rørføring på egen grund mv.

Vejfonden tænkte anvendt, når kloakeringen var afsluttet, men vi vidste, at kommunen og entreprenøren skulle retablere vejsystemet, når projektet var afsluttet. Der udpeges en koordinator for kloakeringen på Vej 14, der samarbejdede med kommunen og entreprenøren.

Det høje grundvandsniveau i vores område gør det vanskeligt at grave dybt, og det var derfor heller ikke muligt at lægge almindelige kloakrør, hvor spildevandet blot løber af sig selv.

Kommunen besluttede at vores vej skulle kloakeres med et særligt vakuumsystem, som blev brugt i fx Holland, men som kun er installeret få steder i Danmark. Det gav anledning til en del bekymring for støjgener. Til gengæld var det positivt, at selve gravearbejdet var meget enklere, fordi kloakledningerne er mindre i diameter og ikke skulle ligge så dybt, som almindelige kloakrør.

Odsherred Forsyning holdt info-møde i august 2017 for de vejstykker i nærområdet, der var berørt af det planlagte kloakeringsarbejde.

Arbejdet blev påbegyndt i september 2017 og afsluttet i sommeren 2018, hvor

alle ejendomme på Vej 14 blev tilsluttet det nye kloakeringssystem. Som led i projektet afholdt Odsherred Forsyning ekspropriationsforretninger i takt med nedgravning af rørledninger og brønde. Alle grundejere med en vakuumbørnd på deres matrikel fik eksproprieret 9 m² omkring brønden, der typisk var placeret tæt ved skellinjen. Grundejerne modtog 2.500 kr. i kompensation.

Tilslutningsbidraget var på 36.835 kr. pr. bolig. Dertil kom udgifterne til gravearbejdet for tilslutning inde på egen grund, som varierede alt efter afstanden fra huset til vakuumbørnden.

Sommeren 2018 var usædvanlig varm og tør. Det var derfor det perfekte vejr for mange af grundejerne på Vej 14, da man undgik, at der skulle grundvandssænkes ved tilslutningen, og hermed sparede man mange penge til den ellers omfattende udgift.

Vejnettet kunne pga. af vejrforholdene heller ikke reableres før mange måneder senere, fordi der manglede regnvand, så jorden kunne sætte sig.

Endelig kom regnen, og Odsherred Forsyning og entreprenøren udbedrede de konstaterede skader.

Vejfondens beløb var langt større, end det grundejerforeningen kunne bruge på reovering af vejnettet. Ved generalforsamlingen i 2019 blev det besluttet at stoppe indbetaling til vejfonden.

Kloakeringen fungerer generelt fint, dog har nogle få grundejere fået lavet ekstra støjdemping i deres vakuumbørnd.

Brandfare

Foreningen modtog i 1974 et brev fra kommunen om foranstaltninger mod brandfare i området, og der hænges branddaskere op på Vej 14.

Efter kontakt med kommunen bliver det klart i 2000, at de ophængte branddaskere ikke længere er obligatoriske – interesserede grundejere får lov at tage en som souvenir.

Fibernet

Siden januar 2018 har det været muligt at tilslutte sig en fibernet-forbindelse med hurtig adgang til internet m.v.

Affald

I 1958 ville en vognmand tømme sommerhusenes affaldskuler to gange årligt for kr. 5 pr. gang – disse kuler bestod oftest af betonringe. Man skulle ringe til ham og aftale nærmere. Det var en måde at komme af med affaldet på.

I 1960'erne kunne man også komme af med affald ved at køre til p-pladsen for enden af Korevlevej, hvor der var opstillet affaldsbeholdere.

I 1970'erne blev renovation i sommerhusområderne sat i system. Alle grundejere fik et stativ (senere trådnetsstativ) til 110 liters papirsække. Indsamling skete i højsæsonen hver uge og ellers hver 14. dag. Supplerende var der en storskraldsordning med opsamling 2-4 gange om året. Desuden kom der centrale containere til glas og flasker samt aviser, ugeblade og reklamer opstillet i områder med indkøbssteder og gode p-forhold.

Trådnetsstativet blev i 2009 afløst af en plastbeholder til blandet affald. Som forberedelse til det system vi har i dag, blev der i første omgang i 2021 foretaget udskiftning af beholderen med to rum – en til madaffald og en til restaffald. Det nye affaldssorteringssystem blev sat i drift i efteråret 2023 med fire affaldsbeholdere pr. husstand, og nu skulle der sorteres affald i hele 10 fraktioner.

Bestyrelsen undersøgte, om der var basis for fælles løsninger med store containere nogle få steder, men ingen grundejere ønskede at have containere stående ud for deres grund. Den opstillede container til papir ved udkørsel til Lyngvejen blev fjernet som konsekvens af det nye affaldssystem.

Parade med de nye affaldsbeholdere

Det ser ikke kønt ud med paraden af affalds-beholdere ude langs vejen, og bestyrelsen opfordrer til, at man sætter de mindst be-nyttede beholdere i læ på husets bagside eller udhus, så de kun køres frem, når de skal tømmes. Man kan tilmelde sig kommunens sms-tjeneste, som giver besked om, hvornår de forskellige beholdere bliver tømt.

Stranden og tang

Vores strand er et godt eksempel på, hvordan naturen arbejder, og de kræfter, der er til stede. Efteråret giver ofte større mængder tang skyllet op på stranden. Vinterstormen Malik i januar 2022 ryddede godt op og efterlod en strand som et rent stuegulv. Det var dog en kort fornøjelse. En ny kraftig blæst ½ dag senere efterlod igen store volde med tang på stranden. Flere dage med vildt blæsevejr tog senere det meste af tangen med ud.

Siden 2022 har foreningen haft en aftale med en lokal entreprenør om at få ryddet en udgang i ca. 20 meters bredde i området ud for Vej 14. Denne service sker ugentligt efter behov i perioden 1. juni-31. august, når entreprenøren alligevel er i området og ryd-der ved de offentlige strande ved Korevlevej og Ericavej. Vi har desuden bedt kommunen sikre, at entreprenøren udjævner sine spor på vej tilbage fra Korevlevej.

Fredning af strandarealet

I marts 1971 rejste Fredningsudvalget for Vestsjællands Amt sagen om fredning af strandarealerne langs Sejerøbugten med det rekreative formål at sikre offentligheden

adgang, at undgå bebyggelse i baglandet samt at skaffe parkeringspladser.

Fredningen omfattede zone 1, der var selve strandbredden og strandengen indtil stien, samt zone 2, der mere eller mindre omfattede de tilgrænsende parceller.

Ved et indledende møde i august 1971 gik protesterne samstemmende ud på, at zone 2 var overflødig, og at fredningsgrænsen skulle ligge ved stien. Der blev også henvist til, at Naturfredningsloven i sig selv sikrede om-rådet. Fredningsnævnet afsagde kendelse i oktober 1976 svarende til Fredningsudvalgets forslag.

Sagen gik imidlertid til Overfredningsnævn-et, som efter en besigtigelse i 1977 meddelte, at zone 2 udgik af fredningsplanen.

Den 22.3.1985 afsagde Overfredningsnævn-et endelig kendelse som afslutning på rets-sagen. Fredningsgrænsen svarer stort set til forløbet af stien, og de tilgrænsende parceller er derfor ikke synderligt berørte.

Dog er matr. nr. 14ah (strandarealet syd for betonbroen mellem stien og vandområdet) inden for fredningsgrænsen.

Naturpleje

Strandarealerne i Sejerøbugten er omfattet af Natura2000, som er et netværk af beskyttede områder i EU.

Det betyder, at Odsherred Kommune og grundejerforeningen er underlagt en række krav og begrænsninger for at beskytte natu-ren.

I 2003 ryddede man for birk og pil i det nære rørskovs område syd for betonbroen med store maskiner. Resultatet var nok effek-tivt, men ikke kønt.

Odsherred kommune iværksatte et natur-plejeprojekt i 2011, hvor galloway-kvæg på helårsbasis afgræsser et større område i den nordlige ende af Korevleområdet.

Kommunen ønskede samarbejde med grundejerforeningerne langs det fredede område i bugten og ville gerne rådgive om na-

Vores strand set fra oven

Dagen derpå – masser af tang er skyllet
op på stranden under stormen

turpleje. Der nedsættes en særlig Naturgruppe på Vej 14 til dette formål. Afgræsningsprojektet på Korevlerne giver gode resultater, men indhegningen er en torn i øjet på nogle få modstandere af projektet. I 2012 vurderer bestyrelsen, at afgræsning i vores område vil være mulig, men med få dyr og kun i en begrænset del af året.

I 2013 er der igen debat om naturpleje. Odsherred kommunes repræsentant fortæller om naturplejen med kvæg, som er i gang i den nordlige del af Korevlen. Overordnet vil man gerne inddrage hele området langs kysten fra Gudmindrup til Høve, men det hele afhænger af samarbejdet med de lokale grundejerforeninger. Den eventuelle afgræsning ved Vej 14 ses gerne gjort større, men det afhænger helt af de omkringliggende grundejerforeninger.

En uformel afstemning viser, at 22 er for og 5 imod projektet på Vej 14's område. Det bliver efter debatmødet afklaret, at det er ejerne af de grunde, der grænser ud mod rørskov og

strandeng, som skal godkende den plejeplan, som kommunen skal udarbejde.

Grundejerforeningen og de øvrige medlemmer har ikke en bestemmende rolle.

På generalforsamlingen i 2014 lagde formanden ikke skjul på, at naturplejeplanen havde slidt på bestyrelsen pga. de betydelige meningsforskelle mellem nogle bestyrelsesmedlemmer.

Odsherred kommune havde sendt sit forslag til naturpleje til Fredningsnævnet, fordi der ikke var enighed blandt de bestemmende grundejere om kommunens forslag. Sagen fortsatte i mange, mange måneder.

Sammenfattende sker der det, at Fredningsnævnet besigtiger området og konkluderer, at området synes for lille og opfordrer kommunen til at få inddraget et større område til formålet. Kommunen arbejder herefter med en plan for udvidelse mod syd hen mod folden ved Ericavej.

Det udvidede projekt møder modstand og hærværk på de opstillede stolper til marke-

Kørre på afveje

Rav fundet på stranden efter en storm

ring af folde, og det ender med, at kommunen skrinlægger planerne.

Pointen er, at man ikke vil lægge sig ud med borgerne/sommerhusejerne ved at tvinge projektet igennem. Fredningsnævnets anmodning bliver dermed aldrig indfriet.

Storme

Mange storme har i tidens løb hærget Danmark og Nordvestsjælland. Et udvalg af disse med særlig høj vindstyrke omtales i dette afsnit.

Julestormen **25.-26.12.1902** var voldsom og dramatisk. Stormen var med til at danne landtangen syd for Gudmindrup, og dermed indledningen til Korevlerne og lagunen, som vi kender dem i dag.

Oversvømmelserne dengang var voldsomme. Af matrikelkortet for nr. 50A dateret 1919 fremgår det, at et grundstykke, som nu er beliggende lige ved rørskovens begyndelse (på landsiden), oprindeligt havde en størrelse på 3.412 m². Grundstykket blev reduceret til 1.212 m², idet, som det er anført med sirlig håndskrift: "Deraf bortskyllet Areal = 2.200 m²". Det er nærliggende at antage, at netop Julestormen var "tyven", der tog de 2.200 m². Det er værd at huske, at på det tidspunkt lå vandkanten ca. dér, hvor vandhullet er, når man går ud af betonbroen.

Dagene **17.-18.10 1967** står for mange helt tydelig (hvis man er 60+). Efterårsskoven så ikke ud som den plejede. Mange træer lå nu hulter til bulter.

19.11. 1973 hærgede endnu en kraftig storm. I november og januar hærgede storme i første halvdel af 80'erne. **24.-25.11. 1981, 18.1. 1983, 13.11. 1984 og 6.11. 1985.**

3.12. 1999 lukkede landet fuldstændig ned om eftermiddagen. Voldsomme vindstød lagde store skovstykker ned, og mange af de store træer på Vej 14 lagde sig nogle steder som et helt mikadospil. Oprydningen efter stormen tog mange måneder. To storme hærgede i 2013. Først kom stormen Allan forbi

den **28.10. 2013** med vindstød af hidtil uset hastighed. Også stormen Bodil den **5.-6.12. 2013** var meget dramatisk med vindstød op mod 50m/s.

Høj vandstand og mange døde karper, som var strandet på trampestierne omkring Korevlevej. Nogle få kunne også spottes i Vej 14's område. På stranden kunne man også være heldig at finde rav.

Ikke alle storme er lige alvorlige. Vestenvinden kommer fra tid til anden med masser af tang. Det er alvorligt på en anden måde.

Ofteser vi, at tangen forsvinder igen enten ved at blive skubbet op i strandengen eller ved at blive suget med ud af bølgerne igen. Naturen er underfundig, og tang er et naturfænomen, vi må vænne os til.

Stormen Malik hærgede den **29.-30.1. 2022**. Der blev presset meget vand ind i lagunen, og som man kan se på fotoet på modstående side, nåede den store, flotte karpe ikke med ud, da vandet trak sig.

Fisken strandede i hullet ved betonbroen. Den blev dog reddet op og transporteret i en kasse med vand på en trillebør og genudsat ved det åbne vand ved Korevlevej.

Stormen Pia kom på besøg i dagene **22.-23.12. 2023**, og i forbindelse med højvande gav det vandstand på ca. 150 cm over daglig vande. Midt på betonbroen var der ca. 140 cm vandstand.

Stranden blev skyllet helt ren, og ingen væsentlige skader skete på huse og beplantning.

Stormen Rolf lagde vejen forbi den **23.2. 2024**. Det var heldigvis en ganske kort visit og uden skader.

Corona

Under corona tog mange sommerhusejere ophold i sommerhuset. Og mange, der ikke allerede ejede et sommerhus, besluttede sig for at købe et. Den store efterspørgsel førte til en markant stigning i priserne på sommerhuse.

Flest sommerhuse blev solgt i Odsherred Kommune, hvor der i andet kvartal 2020 blev

Mange gikk lange ture langs stranden under corona

Betonbroen efter reparation

indgået 621 sommerhushandler. Der har aldrig tidligere været så mange mennesker på stranden om vinteren som under corona. Det ses tydeligt på de mange fodspor i sandet, og trampestierne langs stranden blev meget bredere på grund af de mange gående.

Vedligeholdelse af vejen

Efter det store kloakeringsprojekt i 2019 blev vejnettet retableret af entreprenøren, men bestyrelsen vurderede, at der var behov for mere belægning og hældning ud mod siderne.

På generalforsamlingen i juli 2019 blev det besluttet at stoppe indbetalingerne til vejfonden, fordi foreningens formue var stor nok til at klare de forventede udgifter til vejreparationer. Samtidig besluttede man et kontingentfrit år 2019/20.

I 2019 besluttede bestyrelsen at indhente tilbud vedr. nye skilte med nr. angivelse til opsætning ved sidevejene. De nye skilte blev opsat i foråret 2020.

En del af sommerhusene har nu nået en alder, hvor ejerne, eventuelt i forbindelse med et ejerskifte, beslutter at rive dem ned og opsætte nye huse på grunden.

Det medfører ofte en del tung trafik på vejen med lastbiler, som forårsager store skader, fordi vejen slet ikke er beregnet til denne form for trafik. Det overvejes, hvordan kommende bygherrer kan gøres ansvarlige for genopretning af vejskader, som er forårsaget af store køretøjer. Som minimum anbefaler man brug af køreplader.

I 1984 kunne bestyrelsen oplyse, at Vej 14's vedligeholdelse hidtil i gennemsnit kun havde kostet medlemmerne 14 kr pr. år, men at vejen nu trængte til en større istandsættelse.

Ved et vejsyn havde man konstateret, at bevoksningen ud for enkelte grunde nu havde bredt sig ud i vejarealet og flere steder hindrede istandsættelsen. De enkelte ejere fik pålæg om at fjerne bevoksningen. I øvrigt

vedtog man at lade vognmand Knud Jensen foretage genopretning af vejen for en aftalt pris på ca. kr. 13.000.

I 1988 afholdtes generalforsamling hos formanden med stort fremmøde i det gode vejr, og der udtaltes almindelig tilfredshed med den retablerede vej.

Samtidig blev der gjort opmærksom på, at vedligeholdelsen af sidevejene ligesom friholdelse af grøften påhvilede dem, der havde skellinje hertil.

I 1990/91 blev der etableret en trappe til venstre for nedgangen mod betonbroen. Og ved samme lejlighed blev der opsat cykelholdere i beton lige inden nedgangen mod betonbroen.

Reparationer af betonbroen

I 1996 skal betonbroen renoveres, og kontingentet bliver forhøjet med 150 kr. Forinden har der været overvejelser vedr. type af bro: beton, træ eller dæmning.

Betonbroen blev renoveret i 1998-1999, men udgiften blev dyrere end beregnet og en nødvendig udbedring af Vej 14 måtte udsættes til året efter.

I 2001 afsættes der 10.000 kr. til udbedring af hovedføringen af Vej 14.

I 2016 var der igen problemer med betonbroen, og bestyrelsen indhentede et tilbud på renovering (40.000 kr.).

Reparationen blev udført, men der var desværre problemer med betonblandingen, så belægningen smuldrede og revnede flere steder.

Efter mange tovtrækkerier med entreprenøren blev der rettet op på skaderne. Men det holdt ikke.

Bestyrelsen måtte til lommerne igen, og på godt 23 m af broen blev gammelt beton fjernet og nyt lagt på. Udgift i 2022 på kr. 45.750.

Oversvømmelser og vedligeholdelse af vanddrænet

Et andet tilbagevendende tema på bestyrelsesmøder og generalforsamlinger har været problemer med oversvømmelser på nogle af grundene, ofte i forbindelse med manglende vedligeholdelse af vanddrænet ved nr. 25-27. Det er mange gange blevet slået fast, at det i henhold til vandløbsloven er bredsidedejernes forpligtelse at vedligeholde vandløbet.

I løbet af vinteren i 2011 var der alvorlige oversvømmelser på grundene lige øst for vandløbet. Problemet lokaliseres til et område ved Vej 15, hvor rødderne fra et piletræ havde blokeret afløb i drænsystemet. Rødderne blev fjernet, og oversvømmelsen forsvandt. Der blev herefter taget initiativ til etablering af et drænlaug med nr. 43, 25 og 20, som bl.a. skulle samarbejde med de øvrige grundejerforeninger langs vanddrænet over mod Fuglebækåen, men i 2012 konstaterer foreningen, at det ikke var lykkedes at få etableret et drænlaug på tværs af de nærmeste grundejerforeninger. De seneste års problemer med høj grundvandsstand understreger, at gammel mosebund er vanskelig at tøjle. Endvidere fungerer mange af de gamle drænsystemer med lerrør nok heller ikke længere. Det er tid til at tænke nyt.

Sociale aktiviteter

Spørgsmålet, om foreningen skal arrangere aktiviteter af mere social karakter, eller om den kun skal tage sig af rent praktiske forhold omkring vejen og stranden m.v., har i perioder været kontroversielt og har givet anledning til megen diskussion. I 1964, der var året for foreningens 25-års jubilæum, afholdtes

generalforsamlingen uden festivitas, men i forbindelse med generalforsamlingen 1989 blev der inviteret til 50-års jubilæumsfrokost på foreningens vegne med ca. 50 deltagere. I 1997 blev det besluttet at etablere en jubilæumsfond til brug i 1999 ved foreningens 60 års jubilæum, og i 1998 hensættes der igen 100 kr. af kontingentet til jubilæumsfonden. 60-års jubilæet i 1999 fejres derfor efter generalforsamlingen med frokost i Odsherred Hallen. Ved den 70. generalforsamling i 2008 (foreningens 70-års jubilæum er først året efter) bydes der på frokost efter generalforsamlingen – dog skal man selv betale for drikkevarer.

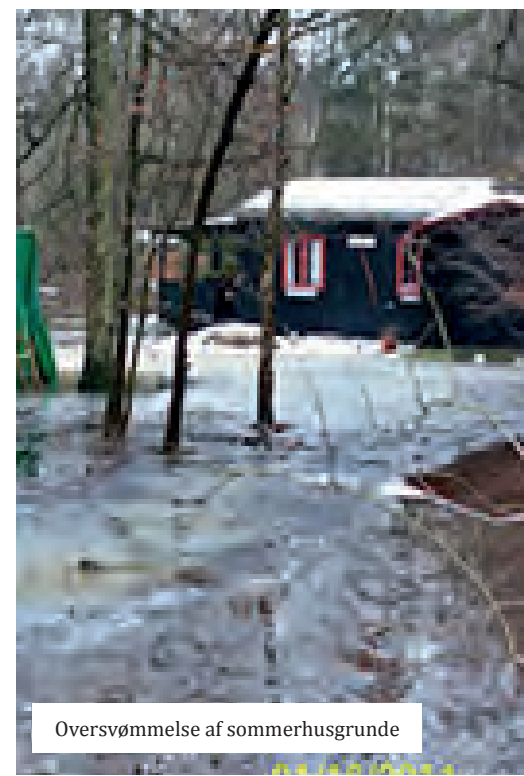
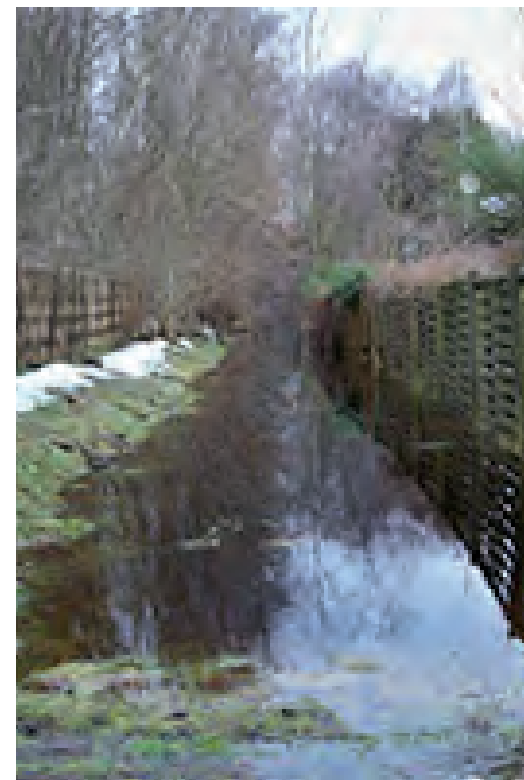
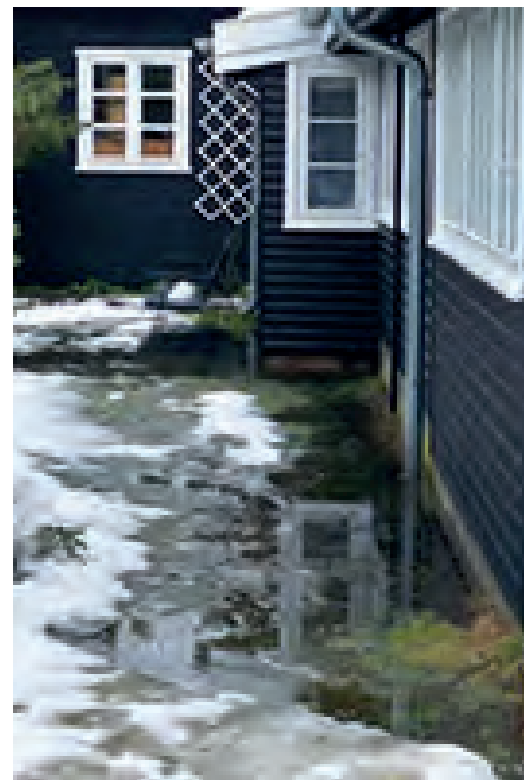
I 2016 bliver det klart, at der er samarbejdsvanskeligheder i bestyrelsen og store meningsforskelle vedr. foreningens formål. Der er dog klar opbakning på generalforsamlingen til, at foreningen ikke kun skal håndtere fælles praktiske opgaver. Det er også vigtigt at tage initiativ til forskellige sociale aktiviteter, som giver mulighed for at møde de andre grundejere og skabe et godt naboskab.

I forbindelse med en revision af foreningens vedtægter i 2016/17 besluttede generalforsamlingen at indsætte en ny bestemmelse i vedtægterne om, at budgettet skal indeholde et beløb til fælles aktiviteter.

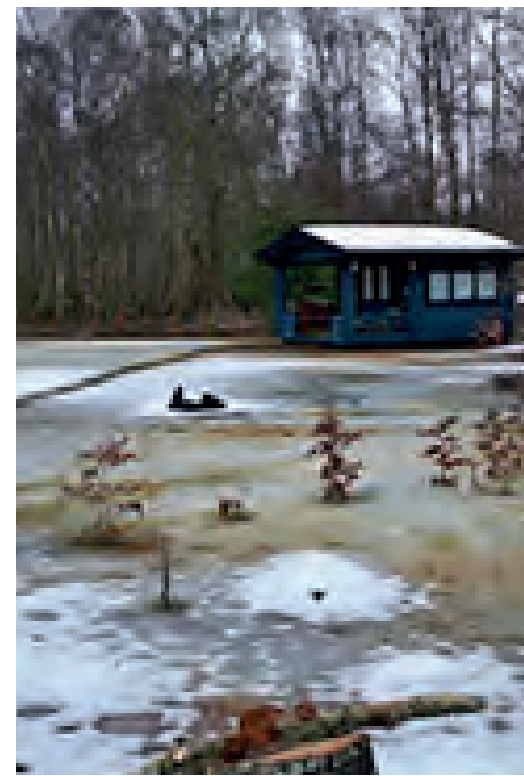
I budgettet for 2023-2024 blev der afsat 3.000 kr. Desuden blev der afsat 15.000 kr til et arrangement i forbindelse med foreningens 85-års jubilæum i 2024.

Strandrensning

I mange år har det været en tradition, at grundejerne mødes til en fælles strandrensningsdag. Det sker lige før Sankthans, og formålet er at fjerne de strandplanter i sandet, som ellers vil genere os, når sommervejret inviterer til at ligge på stranden. Desuden slår vi sivene langs betonbroen. Og så kan alle jo selv hjælpe med at flytte tangen ud til siden ved at tage en rive med på stranden! Stranden er en del af det fredede Natura-2000 område,

Oversvømmelse af sommerhusgrunde

Sankthansbålet samler folk fra nær og fjern

og tangen må derfor ikke fjernes fra området (kun skubbes til siden). Den indgår med sandet og bølgeskulp i en proces, som danner landtilvækst ud for Vej 14.

Med tiden er der blevet længere til vandkanten. Siden 1960'erne er der tillagt ikke under 150 m land.

Vejfest og strandrydning

Ved generalforsamlingen i 2003 blev det besluttet at holde Vejfest lørdagen inden generalforsamlingen.

Desuden besluttede man at arrangere en frivillig arbejdsdag i strandengen som optakt til Vejfesten.

Både vejfesten og strandrydningen er herfter blevet afholdt hvert år.

Sankthans

Sankthans fejres som en fast tradition, og kvas og grene samles til bålet i forbindelse med strandrydningen en god uge forinden.

Naturvandring

I 2013 arrangerer foreningen en naturvandring på stranden og på udvalgte grunde med Jørgen Stoltz, som bl.a. er ekspert i at udpege spiselige urter i strandengen.

Det blev en stor succes.

Sæsonstart

I 2015 så et nyt socialt arrangement dagens lys nemlig Sæsonstart, hvor der serveres gril-lede pølser lørdag formiddag inden påskedag.

Samarbejde med Vej 13 og Vej 15

I 2022 tog grundejerforeningen initiativ til at etablere et formaliseret samarbejde med grundejerforeningen for Vej 13 og 15. Også kommunens Naturteam, som man havde samarbejdet med længe, blev koblet på drøftelserne om naturpleje.

Kommunen er glad for det brede samarbejde, og anerkender den store frivillige indsats, vi yder. De tre grundejerforeninger taler nu på vegne af 160 grundejere, og det er lettere for os at opnå økonomisk tilskud til plejeprojekter. Vidensdeling er et andet plus ved samarbejdet.

I forlængelse af generalforsamlingen i juli 2023 mødtes 11 af de 18 grundejere, som tilsammen ejer strandarealet (matr.nr. 14ah), for at beslutte, om man i fællesskab ville søge for beskæring af bevoksningen – især pil og birk – på strandarealet for at undgå, at det springer i skov.

Grundejerforeningen er ikke part i sagen, men bestyrelsen vil gerne facilitere dialogen med kommunen og mellem de berørte grundejere. Inden mødet havde bestyrelsen sikret sig Odsherred Kommunes godkendelse af projektet, og kommunen havde desuden meddelt, at man ville yde et tilskud på 10.000 kr. ekskl. moms til arbejdet.

Et stort flertal af de fremmødte støttede projektet og tilkendegav, at de gerne ville yde et tilskud til restbeløbet. På grund af den regnfulde vinter 2023-2024 blev beskæringen først foretaget i foråret 2024.

Det er aftalt, at der holdes et nyt møde for de 18 grundejere i forbindelse med generalforsamlingen i 2024.

Grundejerforeningen er medlem af paraplyorganisationen SAGT (Sammenslutningen af Grundejerforeninger i Trundholm). Organisationen tager især generelle, tværgående emner op, og har senest interesseret sig for trafikforholdene på Lyngvejen.

Indbrud

Flertallet af husene i vores område står tomme i vinterhalvåret, og der har desværre indimellem været indbrud i nogle af husene. Der har tidligere været en vagtordning med tilsyn fra tid til anden.

I mange år havde foreningen en tilsynsordning med en fastboende grundejer, Helga Madsen, om at hun gik en tur hver uge i hele området i vinterperioden for at holde øje med, om der var tegn på indbrud. Denne aftale stoppede dog i 2011.

Politiet har opfordret til "Operation Mærkning", så stjalne genstande lettere kunne genfindes, og ordningen med "Nabohjælp" kan også virke forebyggende.

I forbindelse med generalforsamlingen i 2023 holdt vi et info-møde om forebyggelse af indbrud bl.a. i lyset af tre samtidige indbrud i februar.

Kommunikation med medlemmerne

Historien om, at i gamle dage løftede man bare kaffekanden for at signalere, at de andre grundejere var velkommen til en tår kaffe er ganske sand, men nu er træer og andre vækster skudt i vejret, og nu ser man ikke husene for bare træer. Tiden er en anden.

Efterhånden som antallet af medlemmer i foreningen steg, gik man over til at sende breve til medlemmerne. Skiftende bestyrelsesmedlemmer har skrevet adresser på mange konvolutter og slikket på bagsiden af mange frimærker.

I 2009 påbegyndte bestyrelsen arbejdet med en egentlig hjemmeside for foreningen, og referater mv. kan nu sendes ud via e-mail til de medlemmer, der har en email-adresse. En del medlemmer får dog stadig tilsendt materialet med post.

Den teknologiske udvikling betød, at den gamle hjemmeside ikke længere kunne opdateres, og i 2018 besluttede bestyrelsen at udvikle en ny hjemmeside, som var klar i 2019: www.vej14.dk.

Samtidig var der kommet nye regler om behandling af personlige oplysninger (GDPR), som foreningen skal tage hensyn til. Derfor kan vi ikke længere dele en medlemsliste ud til alle medlemmerne, så hvis man har brug for at kontakte andre medlemmer, skal man henvende sig til bestyrelsen. Som derefter vil bede om tilladelse til at videregive kontaktinformationerne.

Gammeldags opslag bruges dog stadig til at gøre medlemmerne opmærksom på, hvad der sker i området – typisk i form af en seddel på stolpen.

Grundejerforeningen samler og koordinerer

Relationer til bekendtskaber på vejen skaber mulighed for fællesskaber eller fælles oplevelser. Ofte ved man, hvem man kan spørge til råds eller få praktisk assistance af. Tillidsfulde nabo- eller venskaber medvirker til, at man gerne kommer igen.

Samtidig er det afgørende, at man også kan have et ønske om at være for sig selv og dyrke privatheden.

Solnedgang set fra Vej 14

Bestyrelsen ser med stor tilfredshed på den gode stemning, der er skabt af grundejerne og hersker på Vej 14.

Det er bl.a. på denne baggrund, at bestyrelsen har introduceret eller støttet en række sociale arrangementer herunder sæsonstart, strandrensning, Skt. Hans bål, Vejfest samt fredagsbar i sommermånederne.

Disse arrangementer er i ånd og tråd med fællesskabstanken, og har sædvanligvis god tilslutning. De er et tilbud, som man dog ikke behøver at benytte.

Festskriftet opsummerer en lang række områder, som berører grundejerne generelt, og som viser, at der er god raison i at have Grundejerforeningen som samlende og koordinerende organ i forhold til en række opgaver af fælles karakter, som de enkelte grundejere således ikke belemres med.

I det historiske tilbageblik er det også tydeligt, at nogle emner er evigt gyldige: vej, strand, tang, uønsket vækst langs vejskel – mens andre fx afspejler den tekniske eller miljømæssige udvikling fx jordlagte el-kabler, nedgravning af fibernet, etablering af rør-system og brønde til vakuumsystem i forbindelse med kloakering.

Hvad venter bestyrelsen af de kommende år?

Udover de sædvanlige opgaver lægger bestyrelsen vægt på de nyhedsmails, der udsendes tre til fire gange årligt, således at grundejerne hurtigst muligt orienteres.

Bestyrelsen arbejder desuden på en gradvis udbygning af hjemmesiden.

Nye ejendomsvurderinger med detaljer om det nye vurderingsgrundlag imødeses med spænding, så det er muligt at vurdere om oplysningerne er korrekte.

Der forventes udbygning af el-systemet med tanke på at klare den øgede kapacitet til opladning af den stadig større el-bilpark.

Klimaforandringer med mere vind og mere regn.

Og med sikkerhed flere andre opgaver.

Bestyrelsen har ikke i alle tilfælde de fornødne kompetencer til at gennemskue enhver sag fx komplicerede tekniske eller juridiske spørgsmål – men så vil vi rådføre os.

Med den øgede kompleksitet vil man ofte også se, at der skal bruges mere tid til opgaven.

I forhold til kommunen og det samarbejde, der er etableret omkring naturpleje, forventer bestyrelsen, at der kan blive tale om en større grad af frivillig indsats evt. kompenseret med økonomisk tilskud fra kommunen.

Bestyrelsen har netop forlænget foreningens registrering på virk.dk. Her er vi registreret som frivillig forening.

Frivillig betyder, at der ikke er lønnet personale, vi opkræver ikke moms og betaler ikke skat.

Festskrift

udgivet af Grundejerforeningens bestyrelse
i anledning af 85-året for stiftelse af
Grundejerforeningen Vej 14
Udgivelse: juli 2024

Redaktion: Jens Thomasen, John Ladekarl,
Nina Lindholst og Charlotte Juulsgaard Breum
Fotos: Jens Thomasen, Frederik Thomasen, Mette Engelbrecht,
Nina Lindholst, Allan Olsen og Charlotte Juulsgaard Breum
Tak til Lokalhistoriskarkiv i Asnæs
Grafisk opsætning: Charlotte Juulsgaard Breum
Tryk: Christensen Grafisk

